

заперечення панування принципів суспільства споживання, де за людиною свідомо закріплюється роль гедоністично налаштованої істоти, яка прагне лише комфорту. Вихід із сучасної глобальної кризи знаходиться у сфері *духовно-ціннісного розвитку*, коли духовно-творча діяльність людини, як прояв-результат свідомості, повинна спрямовуватися перш за все на самозбереження людини саме *як людини*, а також і на збереження природи як середовища життєдіяльності людства.

Список використаних джерел:

1. Колот А. М. Наука о труде: становление и теоретико-методологическое обновление // Политическая экономия: прошлое, настоящее, будущее [текст]: монография / Под ред. В. М. Гейца, В. Н. Тарасевича. – К.: ЦУЛ, 2014. – 1056 с.
2. Задорожный Г. В. Глобализация как гуманитарный проект человечества (экономическая власть или культура?) / Г. В. Задорожный // Социальная экономика. – 2003. – № 2 – 3. – С. 5–30.
3. Талбот Майкл. Голографическая Вселенная. – М.: Издательский дом «София», 2005. – 368 с.
4. Гроф С., Ласло Э., Рассел П. Революция сознания: Трансатлантический диалог. – М.: ООО «Изд-во АСТ», 2004. – 248 с.
5. Гроф С. Путешествие в поисках себя: Измерения сознания. Новые перспективы в психотерапии и исследовании внутреннего мира. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2004. – 346 с.
6. Лифшиц Мих. Что такое классика? Онтогносеология. Смысл мира. «Истинная середина». – М.: Искусство XXI век, 2004. – 512 с.
7. Бердяев Н. А. О человеке, его свободе и духовности: Избранные труды. – М.: Московский психолого-социальный институт: Флинта, 1999. – 312 с.
8. Келле В. Ж. Интеллектуальное и духовное начала в культуре. – М.: ИФРАН, 2011. – 218 с.
9. Задорожный Г. В., Задорожная О. Г. Человекомерная экономическая наука: проблемы методологии. – Харьков: ВННОО имени В. И. Вернадского, 2015. – 416 с.

Коваленко М.В.

аспірант,

*Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

СОЦІОКУЛЬТУРНА ПРЕСКРИПТИВНІСТЬ ЦІННІСНО-СМИСЛОВИХ КРИТЕРІЇВ ЕТНОФУНКЦІОНАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Сучасна екзистенція людства позначена глибокими цивілізаційними змінами у різних сферах соціального життя. Утім, попри стрімкий розвиток глобальних інтеграційних процесів, формування інформаційно-комунікаційних мереж, сучасна людина дедалі частіше зіштовхується з відчуттям самотності й непотрібності, значно загострюються проблеми соціальної відчуженості,

байдужості та безжалісності людей у ставленні один до одного, раз у раз вибухають міжетнічні та міжрелігійні конфлікти. Це свідчить про глибоку духовно-аксіологічної та комунікаційної кризи сучасного суспільства, про ризики розпаду сутнісних міжособистісних взаємин і суспільних відносин, про втрату духовної здатності людини відгукуватися на біль іншого, відчувати відповідальність за спільне існування. Названі проблеми змушують поглянути на етико-моральні координати етнофункціональної комунікації, формування яких, на наш погляд, є ключовою умовою зміцнення життєво необхідних зв'язків, що пов'язують людство, надають взаєминам сутнісно людського змісту, відновлюють моральну єдність нації.

Мета запропонованої статті: окреслити ціннісно-сміслові модули етнофункціональної комунікації. Ураховуючи тематичний холізм дослідження, все ж його експлікація потребує інтеграції широкого діапазону знань таких галузей науки як філософія (в її аксіологічному, етичному та соціально-філософському вимірах), психології, етнопсихології, культурології та ін.

Етнофункціональна методологія [4] у конструюванні сучасної комунікації дозволяє проаналізувати її етнодиференціюючі та етноінтегруючі модули, а відтак побачити механізми як об'єднання, так і роз'єднання соціокультурного середовища.

На нашу думку, ціннісно-смісловий каркас етнофункціональної комунікації структурно містить три модули: егалітарний (як визнання рівних позицій учасників комунікації), герменевтичний (взаєморозуміння) та праксеологічний (як необхідність ініціативи для реалізації діалогу). Важливо звернути увагу й на те, що запропоновані модули відповідають комунікативним запитам соціокультурної ситуації сучасності [3, с. 306], адже формують основи для взаємозв'язку суб'єктивних, об'єктивних та інтерсуб'єктивних сторін соціального життя, а відтак виявляють механізми буття людства в умовах змішування народів, релігій, культур, в системі зростання глобальних соціально-комунікативних мереж сучасного соціуму [2, с. 16].

Невід'ємною ознакою запропонованих ціннісно-сміслових основ етнофункціональної комунікації є їхня духовно-моральна інтенціональність та соціокультурна прескриптивність. Відомо, що людина володіє можливістю використовувати інтенціональні, ідеальні об'єкти так, що деякі із них можуть набувати статусу ціннісних орієнтацій, мети буття особистості. В етнофункціональній комунікації основою реалізації відношень можуть бути духовно-моральні пріоритети, які приймаються за певне безумовне благо, адже духовність і моральність, без сумніву, є цінністю в собі і для себе [1, с. 26]. Відтак ціннісно-сміслові модули етнофункціональної комунікації є прескриптивними (обов'язковими).

Запропоновані контури ціннісно-сміслового конструювання етнофункціональної комунікації не вичерпують усієї багатогранності теми, проте можуть слугувати соціально-філософською основою реалізації сучасного діалогу в суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Агацци Э. Человек как предмет философии / Э. Агацци // Вопросы философии. – 1989. – № 2. – С. 24–35.
2. Кравченко П. А. Ціннісні орієнтації соціальної архітекτονіки глобальних соціальних мереж у сучасному соціумі / П. А. Кравченко // Філософські обрії: наук.-теорет. журн. / Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, Полт. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Вип. 35. – К.; Полтава, 2016. – С. 10–19.
3. Резник Ю. М. Социокультурный подход как методология исследований / Ю. М. Резник // Вопросы социальной теории. – 2008. – Т. II. – Вып. 1(2). – С. 305–328.
4. Сухарев А. В. Этнофункциональная парадигма в психологии: теория развития и эмпирические исследования / А. В. Сухарев. – М.: Институт психологии РАН, 2008. – 576 с.

Лобачев Д.В.

студент,

*Международный институт Глубинной Психологии,
Национальный педагогический университет имени М. Драгоманова*

ДЕЛО МЫСЛИ И ДЕЛО ЖИЗНИ В. В. БИБИХИНА

Для начала прочтем слова Павла Флоренского: *«Иконописцы – люди не простые: они занимают высшее, сравнительно с другими мирянами, положение. Они должны быть смиренны и кротки, соблюдать чистоту, как душевную, так и телесную, пребывать в посте и молитве и часто являться для советов к духовному отцу (...) Напротив, если иконописец не соблюдает указанных требований, он отрешается от своего дела, а в будущей жизни осуждается на вечные муки. Но это – обязательные требования; на деле же иконописцы сами себе ставили требования более высокие, делаясь в собственном смысле подвижниками»* [8, с. 76].

Владимир Вениаминович Биbihин (1938-2004) – русский философ, переводчик и филолог, наиболее известный как автор переводов Хайдеггера, Витгенштейна, а также других философов средних веков и нового времени. Несмотря на выдающийся вклад Биbihина в восточноевропейскую философию, его личность остается до сего дня малоизвестной, и требует, как мы полагаем, более пристального к себе внимания. Именно внимания – от слова «внимать» и «слушать». Ведь дело мысли и дело жизни Биbihина – это ответ на собственный вопрос – что такое философия? Кто такой философ?..

Биbihин пришел к философии через язык – именно так: в 1962 году он поступает в Московский педагогический институт иностранных языков;